

Klimameldinga viser ikke konsekvensene av de indirekte tiltakene på kosthold

Meldingen slår fast at den på landbruksområdet bygger på intensjonsavtalen mellom staten og landbruket om klimatiltak og har et mål om en total reduksjon på 5 mill. tonn CO₂-ekvivalenter fra jordbruket, hvorav 4 mill. tonn CO₂-ekvivalenter skal kunne regnskapsføres i sektorregnskapet for jordbruket. Meldingen legger til grunn at bare 0,6 -0,9 mill. tonn av tiltakene med direkte effekt på utslippene fra jordbruket vil kunne regnskapsføres i sektorregnskapet for jordbruket i perioden. Dette er ulike agronomiske og tekniske tiltak som gir reduserte utslipp samtidig som produksjonen opprettholdes. Landbrukets klimaplan har imidlertid tiltak av denne kategorien med et totalt potensial på 4-6 mill. tonn CO₂-ekvivalenter.

Med utgangspunkt i at bare 0,6 -0,9 mill. tonn CO₂-ekvivalenter kan reduseres og regnskapsføres på grunnlag av direkte tiltak, må 3,1 til 3,4 mill. tonn CO₂-ekvivalenter reduseres gjennom indirekte tiltak. Dette er tiltak basert på endret forbruk, kosthold og matsvinn og som igjen leder til redusert etterspørsel og produksjon. Disse tiltakene er det staten som har ansvaret for i avtalen mellom staten og landbruket.

Meldingen går ikke inn på konsekvenser av disse forutsatte endringene i forbruk og kosthold. Rapporten Klimakur2030 beskriver to slike indirekte tiltak:

- Matsvinntiltaket; en halvering av matsvinn med en forventet effekt på 1,5 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i perioden.
- Kostholdstiltaket; en 33 % reduksjon forbruket av rødt kjøtt per capita ved utgangen av perioden med en forventet effekt på 2,9 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i perioden.

Forutsatt at matsvinntiltaket gjennomføres som beskrevet i Klimakur2030 må en reduksjon på 1,6-1,9 mill. tonn CO₂-ekvivalenter oppnås gjennom kostholdsendringer. Basert på tall fra Klimakur2030 og NIBIO-rapport 170 (2019) *Konsekvenser av redusert kjøttforbruk* forutsetter dette en reduksjon i kjøttforbruk på 18-22 % per capita ved slutten av planperioden. Basert på de samme rapportene vil dette ha følgende effekter ved slutten av planperioden:

- Redusert selvforsyningsgrad med 3-5 prosentpoeng
- Dyrket mark ut av produksjon 1,8 -2,2 mill. dekar
- Redusert antall arbeidsplasser i primærproduksjon 5000- 5900
- Redusert antall arbeidsplasser i verdikjeden totalt 8400 – 9800

Disse konsekvensene av forslagene i stortingsmeldingen oppfatter vi som svært vesentlige, men de framkommer ikke direkte i meldingen. Endringer i total matproduksjon, selvforsyningsgrad og arealbruk i denne retningen vil ikke bidra til et mer bærekraftig norsk matsystem.

